

LA ESQUELLA

DE LA TORRATXA

PERIODICH SATÍRICH, HUMORÍSTICH, IL·LUSTRAT Y LITERARI.
DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA.

2 CUARTOS CADA NÚMERO PER TOT ESPANYA

y 10 centaus paper en l' isla de Cuba.

NUMEROS ATRASSATS 4 CUARTOS.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, 20
BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya 8 rals.
Cuba y Puerto-Rico, 16.—Estranger, 18

GEMMA CUNIBERTI.

Havíam vist fins are fenómenos de totas menas; pero cap fenómeno intelectual que puga compararse ab l' assombrosa Gemma Cuniberti, actris de onze anys tot lo més, puig que n' aparenta ménos.

Si pogués duptarse de l' evidència, duptariam de lo qu' hém vist. Perque si hi ha un art difícil y que requereixi com á primera condició una intel·ligència perspicás, clara y experta; es l' art dramàtic, reproducció de la vida real, en sas infinitas variacions.

¿Còm explicarse que posseheixi aquesta lley d' intel·ligència tant general, tant extensa, una nena, una falugueteta d' onze anys apénas? ¿Còm imaginarse que puga comprendre lo que diu? Y si no ho comprén ¿còm es possible que ho diga tant bé, dominant per complert lo cor del públich, exprimitlo ab sos dolors, dilatantlo ab sas alegres expansions, jugant ab ell, com altras nenas de la seva edat jugarian ab una nina? No, no, ho compren, ho ha de comprendre.

¡Ah! Prostrernémnos davant de aquest prodigi. Admíremlo... y temém per l' adorable Gemma Cuniberti!

«Estos niños precoces, viven poco» diu lo Gloucester de Delavigne.

Aquest pensament trist, melancólich, s' obstina en mortificarnos, al contemplar á la petita y assombrosa artista, que avants de admirarla, espanta. ¿Es possible que subsisteixi en perfecte equilibri aquella intel·ligència de dona en aquell cos de nena?

Y subsisteix. Fa tres ó quatre anys que aquest àngel de Déu recorre 'ls teatros sembrant admiració, recullint aplausos: viu y creix, y si sobre l' escena es dona, fora de l' escena es una nena com las altras, que juga y está alegre, que salta y brinca, que dona á l' edat lo que de l' edat es propi.

¡Ah! Providencia, Naturalesa, Fatalitat ó lo que sigas, que fas la lley als homes, si es cert lo que diu Gloucester, si es veritat que «los niños precoces viven poco» demostra que no ha de haberhi regla general sense excepció y exceptúa de la tremenda lley á la més admirable de las criaturas!

¡Pobre Gemma!
Jo n' estich enamorat. ¿Qui no se 'n enamora? Vol-dria tenir onze anys com ella y una sombra del seu prodigiós talent, per demanar la seva má al seu pare. ¡Qu' hermosa en l' obreta! *¡Cosi vá il mondo bimba mia!* ¿Qué tendre, qué delicada, quan consagrant un recort al seu pare difunt explica sos darrers moments, son viatge al cel! Lo que al sentir-la no ploran, es que no tenen cor ó no tenen llágrimas. ¡Qué aixerideta després, quan engelosida de que la seva mare vulga torná á casarse, posa destorbs al matrimoni!

L' obra es bonica, es bèn trobada.
—¡Pero es inverosimill! deya un espectador pretenció. No hi ha cap nena á la seva edat capás de fer lo que l' autor indica.

—¡Inverosimil quan hi ha una nena que l' executa... La realitat, l' evidència no son, no poden ser inverosimils. Si la pobreta Gemma se trobava en aquest cas, faria com á nena lo que fa com á actris. Fássis càrrech de que la protagonista es ella mateixa... Lo qu' ella fa no ho hauria fet vosté á la seva edat... convinguts... D' aquí neix lo seu error, perque ella es ella, y vosté es un tonto.

La biografia de aquest prodigi no existeix encare. ¿Qué 'n treurém de saber que va neixe á Turin lo dia 2 de febrer de 1872? ¿Qué 'n treurém de enterarnos de que á l' edat de tres anys ja representava? ¿A qué seguir-la á través dels teatros d'Italia y de América, enumerant los seus colossals triunfos? ¿A qué fer la llista dels grans actors de tots dos sexos que l' han admirada y aplaudida, consignant lo seu assombro en preciosos y expressius autógrafos?

La millor biografia de Gemma es la Cuniberti seva presencia. ¿Volen llegir la seva biografia? Váginla á veure.

Mirinla: surt á l' escena ab pasmos desembrás, es elegant sense afectació: en sa carona expressiva, tendre com una poncella y coronada per dorada cabellera s' hi anima l' intel·ligència, hi llamega la passió, hi palpita 'l sentiment: sa véu infantil, que al principi xoca, tot desseguida encanta, ab sas modulacions, ab sos accents armonissats ab la significació de sas paraulas. La seva mimica es natural. Ni un moment se distreu, s' identifica ab lo personatge que representa, y ab tal conjunt d' elements y medis, uns cops espanta, altras vegadas sorpren, al últim deleyta.

Desde que l' he vista crech ab l' eficacia de la Homeopatia. Si pateixen de incredulitat, aquest globulillo artístich ha de curarlos radicalment.

¿Y qui l' ha ensenyada á representar?
No ho sé. Será sens dupte un poder misteriós, incomprendible, ja que no pot ser ningú de la companyia. Tots la secundan; pero cap l' iguala y ningú pot donar lo qu' ell no té. Tots son més grans qu' ella, y al costat d' ella tots son petits: tots caminan, ella vola: los seus companys d' escena son sers humans que no 's mouhen de la terra: ella es àngel y arriba al cel.

J. R. R.

EN LO CAMP Y EN LA CIUTAT.

I.

En una casa de pagés antiga; pero que no té l' aspecte trist y polsós de moltas altras, sino tant alegre com lo niu colocat entre 'ls pomposos branquillons d' un arbre, hi viu la nena més airosa del poble.

Sa bella cara d' hermosos colors y enmorenida pels petons del sol, ab una boqueta que no per ser una miqueta grossa, es ménos bonicoya, uns ulls negres ¡que diuhen unas cosas!... una cintura petita y flexible, unas pantorrillas y... prou... si no ho volen creure vainto á veure.

Es un dissapte á la nit, una de las més claras del mes de maig, la lluna ilumina la casa, com si fos un foc de llum Drumont, y sens preguntar si 's pot passar fa penetrar la blanca claror pèl porticó mitj obert d' una finestra del pis baix qu' es la del quarto de la nena.

Aquesta antiga finestra ab los seus vidres petits pero nets com una patena, ostenta en lo repéu, y en un cantó, una olla ab una enredadera, que joyosa d' estar prop de la noya, s' estén fins á formar entorn de la finestra un march de fullatje, y se 'n puja cap amunt, arrapantse per claus y esclexas y deixant caure brins cuberts de petites fullas, que simulant rajolins d' aygüa, l' hi donan l' aspecte més bonich y alegre. A l' altre costat hi ha en un test emblanquinat un roser ab una poncella á punt d' obrirse; y á la paret, penjada en un clau, una gabia paradora.

La calma de la nit sols es turbada pèl lladrar d' algun gos al qual responen d' altres, ó pèl cant alegre d' algun gall.

De sopte se sent una véu llunyana que canta y que vá acostantse per moments.

Per últim apareix lo cantador per un caminet que rodejant la casa termina davant d' ella.

La noya que no devia dormir y que tal volta esperava á algú, al sentir la véu, aparegué pèl finestró mitj obert, al mateix temps que l' altre pèl cami del davant aixamplantseli 'l cor, s' hi acostava ab la mitja-rialla als llabis, y la lluna brillava de plé á plé iluminant part de la cambra ahont' hi havia un llit per desfer encara.

Era 'l qu' ella esperava 'l Pep de cal Notari. Si no hi havia noya millor en tot lo poble, tampoch ningú podia aventatjar en res al seu xicot; l' un era per l' altra y ells prou que ho sabian. Tenia 'l noy molta palica, com qu' era 'l que llegia y feya millor lletra del poble y al sentirlo á n' ell, tothom, per més que no fós lo que ell deya, devia donarli la rahó. ¡Figureus si se'l escoltaria, ella que l' estimava tant!

Miréusela: de colzes á la finestra, ab la cara en lo palmell de la má, per ell ho faria tot. En Pep, qu' era espavilat, l' hi parlava ab véu baixa demanantli no sé qué, á lo qual ella no gosava á dir que si.

La lluna no devia estar massa contenta del paper que

l' hi feyan fer, quant aprofitantse de la proximitat de uns núvuls, s' hi amagá darrera.

La obscuritat tal volta 'ls obligá á acostarse: ¿Tenian por? Tot de un plegat se senti l' eco d' un peto y y al cap d' un rato se tancá la finestra suaument...

L' endemá la nina sortia empolaynada de las festas á la finestra que tenia 'l mateix aspecte alegre y joyós; sols que la ponceja ja s' havia convertit en rosa y la gavia paradora estava tancada sense aucell, sent aixís que havia caygut la trampa.

II.

Es de nit. Cau una plujeta ab un *xim xim* gens agradable. ¡No 'n gastarán gayre d' aygua! Si sembla que desde 'l cel s' entretinguin en deixarla anar ab aquells pulverisadors que tenen los perruquers!

Tot es fosch: los fanals están apagats un si y un no, y aixó que no son las dotze, perque estén al Ensanche.

Un subjecte 's passeja; déu anar de conquista, perque no es ni 'l vigilant ni 'l sereno: vá embossat fins als ulls ab una capa: aixó es misteri. Porta xistera y 'l parayguas obert, parantse sempre un rato com si l' hi demanés permis per continuar, davant de la casa de don Pancho, un *amelicano* que es á Cuba per qüestions del *inquenio* y que ha deixat á la seva senyora que es una pell del hu, y vinga mirar lo balcó, que no té res de particular, á no ser lo lloro de don Pancho que dins de la gabia toma la pluja tot arrupit. Sembla talment que 'l vulgui *ull pendre* ab la fixesa ab que se 'l mira; pero ningú 's dona per entés y tot continúa de la mateixa manera: fins la pluja que sembla que tingui mandra.

L' que 's passeja per fer alguna cosa estornuda. Se coneix qu' es de bona pasta: fa un' hora que s' espera y perxo no 's cansa: m' agrada la gent de calma.

La veu del sereno que canta entre badalls *las dosse* aixúplujat en lo dintell d' una porta, se senti; pero ell no 's veu, no es cosa d' anar á paseig plovent.

Un cotxe passa corrents tirant *la mar* d' esquitxos. Déu ser un metje ó algú que torna del teatro ó vá á buscar una llevadora de confiança. Fora d' aixó sols se senten cantar las granotas del sortidor del jardí de la casa del costat.

Al cap d' un quart ó cosa aixís, ressona una mica de soroll en lo balcó: l' embossat fa uns ulls grossos com los que hi ha á ca 'n Clausolles, y surt una senyora ab pentinador y una rosa blanca al cap, quant cridant ab véu apagada:

- Arturo...
- Amelia...
- ¿Qué t' esperas?...
- Me sembla que si.
- Pues veste 'n, créume...
- Moltas gracias.
- ¡Arturo no 'm perdís! ¡Si 'n Pancho ho sapigués!
- No hi ha cuydado, tira'm la clau, que si per cas ja fugirém.
- ¿Pero ahont anirém mare de Déu?
- Al Coll ó al Remy, allá hont vulguis... pero, la clau.
- Me perdrás.
- Ja 't trobarem.
- Mira 'l que demanas.
- Per poch t' espantas; la clau ó dona expressions á ta tia, que á mi no 'm veurás may més...
- Y si 'n Pancho?...
- Tornémhi: ¿si es aixís perquè 'm fas venir?... ¡Gracias á Déu!...

La pluja sens novetat, lo cel com los carrers del Ensanche: fosquedat complerta. Toca la una. Lo sereno dorm. Bona nit y bon' hora.

L' endemá fa un sol d' istiu, capás d' esgabellar una bota. Son las onze y 'l balcó de la Amelia está tancat encara. Lo lloro de don Pancho pren lo sol després de pendre la pluja tota la nit. Sembla que surti de la bugada.

A quarts de dotze, s' obra per fi 'l balcó y surt una *fámula* á espolsar los mobles y escombrar la sala, tirant la pols al carrer, junt ab las fullas d' una rosa blanca, que si no m' enganyo, son de la que portava l' Amelia la nit avants al cap.

Aquesta sortí á paseig á las dotze llamant l' atenció de tothom per lo macassa; per xó s' hi vá casar don Pancho: no vá tenir mal gust; pero, francament, no l' hi alabo.

MISTER JHONSON.

UN COP D' ULL ALS TEATROS.

Al *Principal* ha debutat la nena Gemma Cuniberti.

May s' havia vist una precocitat dramática com la que demostra aquest angel de Déu.

En altre lloch del present número veurán un article dedicat á tant notable artista.

Lo senyor Brugada s' ha proposat deixar content al publich. Encare ressonan en aqueil teatro las sublimes

notas que 'n Planté arrencava del piano, y ja 'ns porta un' altra notabilitat.

¡Axins m' agrada veure al *Principal*!

Lo *Retiro* ab aquests frets s' vá quedant tot arronsadet al cap de vall de la Plassa de Catalunya. Diumenje passat, una pila de valents desafiant lo griso, varen omplir lo teatro. Pero 'ls dias de feyna sembla que no hi ha valor que hi valgüi.

Vamos, ab l' hivern no hi valen brometas.

Se vá estrenar la *Marta* de 'n Flotow, que en honor de la veritat dech dirlos que vá anar molt encertadeta. En Rubys vá treure fabas d' olla y las senyoras De Sanctis y Cescati també van ser molt aplaudidas, apesar de lo que dihuen los campeons de las germanas Ravogli, á las quals, la senyoreta de Sanctis deu fer molta sombra, quan la atacan de un modo tant despiadat. Nos sembla molt que lo *Diluvio* podria alabar fins que s' esgargamallés á las *Ravogli*, sense deprimir lo mérit de la senyoreta De Sanctis.

De aixó francament, no se 'n diu fer *criticas*.

Al *Circo* del carrer de Monserrat, s' ha posat en escena la zarzuela *Periquito*. Es una obra bufa que té bastants punts de contacte ab los *Sobrinos del Capitán Grant*, solzament que en lloch de buscar un capitá, are buscan un *llorito*.

Ab aquest motiu se desarrolla una pila de escenas ab més ó menos solta, y 'l públich riu algunas vegadas, s' adorm altras y xiula una miqueta la apoteosis.

En una paraula, lo *Periquito* ha passat ab prou penas y treballs.

Es un lloro que no xerra gaire.

Com si diguessim *tartamut*.

Del *Novetats* no 'ls diré res més sinó que 'l diumenje s' estrena *El bandido rojo* ab decoracions del senyor Carreras.

Per lo tant ja ho saben: en havent dinat, prenguin lo tranvia y cap á *Novetats* falta gent.

Al *Tivoli* s' ha posat *La Hermana del carretero*. S' está ensajant la obra de aparato *Dyeb-lah*.

Ademés en aquest teatro, dissapte, segons tinch entés, ha d' estrenarse una parodia titolada *Lo bram del ruch*, del nostre colaborador Sr. Codolosa.

El *Espanyol* han posat en escena *Los trescents del Bruch*.

Tot lo que acaba ab *ruch* me fa *frenta*, de cuyas resultas no vaig anarhi.

La societat *Don Ramon de la Cruz* que com saben actúa en aquest teatro, vá *quitantnos* todas las nenas macas dels demés.

Hi ha un bè de Déu de xicotas que 'ls dich que un no sap per quin costat girarse.

Al *Circo Ecuestre* ha debutat la velocipidista contesa Filomena.

Va agradar molt com artista. Ara tocant á la noblesa, jo haig de confessar que ab aixó de la sanch blava no hi entench res; no més trobo que veure una dona en lo velocipedo, 'm sembla molt democrátich.

¡Ja dehuen haber llegit los cartells del Liceo?

Demá es la gran diada.

A fè de N. N. N. 'ls prometo que la senmana entrant ne parlarem d' allo més.

Per comensar á fer gana, vaig anar l' altre dia al ensaig y jamigol no 'ls ne dich res.

Quedarán de *pedra marbre*.

¡Quinas donas!

N. N. N.

LA CANSÓ DE 'N TANT-ME-FA.

Dígalí boig...

Degüè ser en nit serena,
degüè ser en lluna plena
quan vaig vindre á n' aquest mon,
puig d' ensá que jo 'm coneixo
que no peno, ni sufreiro,
ni re 'm pasma, ni 'm confon.
Com qu' al mon hi soch per viure
tot quant passa me fa riure,
poguent jeurer y menjá,
res me fa que de mí 's rigan
y després pè 'l barri digan:
«Are passa en tant me fá»
Com per res los necessito
clar está
com que 'l mon m' importa un pito
«¡tant me fá!»

Perque lluny visch del hullici
dihuen molts en son desfici:
«No hi es tot aquest minyó!»
y no pensa 'l que 'm critica
que en lo mon qui s' hi cap-fica
no estará may gras com jo
«A las penas punyaladas»
los dich jo moltas vegadas
més ningú 'm vol escoltá,
y tractantme com un neci
dihuen molts ab gran despreci:
No 'n feu cas d' en «tant me fá»
Y entre tant rodi la bola
sens pará,

que de mi moguin tabola
¡tant me fá!»

A polítich hi ha qui 's fica
y ben prompte lo crítica
qui no té lo seu pensar,
y tot son antipatis
y disgustos tois los dias
per que 'ls seus pugan pujar.
A mí res d' aixó m' agrada;
no hi prenc cap enrabiada
per que tots me son iguals;
tant me son los fusionistas,
lliberals y canovistas
com carlins y federals.

Com que cap govern m' altera
tenint pá,
que governi en Pau, ó en Pera
¡tant me fá!

«Qu' aquest any hi ha hagut sequía,
que del vi qu' ans se cullia
no 'n farém ni la meytat.»
«que 'l govern que nos domina
ab impostos 'ns arruhina
y que 'ns mata ab un Tractat.»

Tots aquestos comentaris
que portan sempre 'ls diaris
que també buscan turró,
á mi may me desatinan
ni 'm importan, ni 'm amohinan
ni 'm cap-fican ni 'm fan pó.
Tenint jo sempre de sobras
per menjá
que 'ls demés se tornin pobres
¡tant me fá!

Degüè, ser en nit serena
degüè ser en lluna plena
quan vaig vindre an aquest mon
puig d' eussá que jo 'm coneixo,
que no peno, ni sufreiro,
ni re 'm pasma, ni 'm confon.
«Tant me fá» per tot me dihuen,
«Tant me fá» y de mí se 'n riuhuen,
mes cap pena 'm don' per xo
puig seguint ab ma constancia
vull morir en la ignorancia
y es lo nom que 'm va milló.
Y 'l jorn en que Déu me diga
ves alá,
cel ó infern, siga ahont siga
li vull dir sense fatiga.
¡tant me fá!

JOSEPH RIBOT.

MONEDA DE L' HISTORIA.

ANÉCDOTAS D' HOMES CÉLEBRES.

Avuy ne donarém una d' espanyola, una d' italiana y una de francesa.

Castaños, lo vencedor de Bailen, tenia sortidas molt bonas. Se passejava un dia ab lo marquès de Zambrano y veieren passar un cassador de la guardia.

—Miri, miri, quin aire té aquest minyó!

—Es veritat, don Joseph, respongué 'l general Castaños: las donas y 'ls soldats es lo millor que tenim á Espanya. Tot lo demés es fanch.

La princesa de Venosa, que 's trobava en un palco del Teatro Argentina de Roma, era objecte de las persistentes miradas de un amich del seu marit.

Es alló que 's diu, ab la vista se la menjava.

No sortí del seu éxtassis, fins que una má l' hi doná un copet á l' espatlla. L' enamorat alsa la vista y 's troba ab lo princep.

—Mestre l' hi diu aquest, juraria qualsevol cosa que t' estás mirant á la méva dona.

—Es veritat, respon l' interpelat cayent del séptim cé. ¡Es tant hermosa la princesa!...

Y 'l marit replica:

—Contámho á mi si n' es d' hermosa. Mira noy, precisament per aixó m' hi he casat.

Acaba de morir Caraguel, brillant periodista de Paris.

En una exposició era l' admiració de tothom un quadro que representava un nen cullint cireras.

Un crítich vá dir:—Aquestas cireras estan pintadas ab tanta maestria, que un dia que 'l quadro estava exposat al ayre lliure, los pardals s' hi enganyavau, y anavan á picarlas.

—Lo quadro es un bunyol, vingué á dir Caraguel en un article.

L' autor del quadro era un busca-rahons, desafiá á Caraguel y 'l feri.

—¿Quina necessitat tenias de ser una nota discordant? l' hi deya un amich seu á Caraguel.

—La necessitat de dir la veritat avants que tot. Perque doném per cert que las cireras estigan tant ben pintadas, que fins los pardals s' hi enganyin. Donchs aixó proba que 'l noy que cull las cireras es detestable.

—Ay, ay ¿perqué?
—Perque d'altra manera, si 'l noy estigués á la altura de las cireras hauria fet por als pardals.

ESQUELLOTS.

Per més que 's tracti de un estimat company, no puch menos de recomenarlos la nova obreta de 'n C. Gumá: «Del bressol al cementiri», escrita ab aquell garbo de que ha donat tantas probas lo popular redactor de *La Campana de Gracia* é ilustrada per lo nostre dibuixant Manel Moliné.

Sè que posant aquest sueltet ofendré la modestia del mèu amich; pero sè també que posantlo 'ls dono á vostés un bon concell.

¿Volen passar una estona divertida? Donchs comprin aquesta obreta que vè anunciada en lo lloch corresponent del present número.

Planté va *plantarnos* l' últim dilluns, després de haver nos fet gosar lo que may havia pogut cap altre artista.

Planté no es un concertista: es un *domador del Piu-no*. Aquella fiera que segons en quinas mans cau, *pica y martelleja*, en mans de 'n Planté *canta y encanta*.

Los aplausos del nostre públich van ser un *crescendo* entusiasta.

¡Ay Sr. Planté! Si alguna cosa valen aquests aplausos, no es més que l' obligació de venimos á veure tot sovint.

Los professors de Barcelona van despedirlo regalantli una joia preciosa: un diapason d' or ab dos brillants é inscripcions alegóricas de la Sonata de Beethoven titulada *L' ausencia*.

Planté que á més de ser un gran artista, es un gran home, digué al rebre aquest regalo:

—Estich conmogut: no soch digne d'aquest obsequi. Ja 'm permeteréu que 'n fassa present á la persona qu' estimo més, á la mèva senyora. Ella durá aquesta joia penjada al coll; jo la duré grabada al cor.

Una frase sobre l' inimitable pianista:
—No sè; á aquest músich per mi no 'l pagan.
—¿Perqué?
—Perque fá bon só.

L' hivern ha anticipat aquest any la seva arribada. Sense consultar lo calendari se 'ns ha ficat fins al moll dels ossos.

Lo Montseny ja fá días que vá posarse l' estrenya-caps, y 'l dilluns de l' última senmana, fins lo Tibi-Dabo vá fé un punt de brut.

Al sortir de casa, vaig sentir á un entusiasta que deya:

—¡Miréu quins sorbetes més grossos donan al Hòtel del Tibi-Dabol!

¡Pobres empleats de cala Ciutat!
Ja tenian l' *aguinaldo* de Nadal mitj coll avall, quan lo Sr. Cabot, pren la paraula..... ó més ben dit pren l' *aguinaldo*.

Y no 's creguin pas que jo censuri al Sr. Cabot, no senyors: jo en lo seu cas hauria fet enterament lo mateix. L' estat de l' hisenda municipal no permet propinas.

Amigo, quan la mestresa dejuna que dejuni'l servey.

Diumenje elecció de Diputats provincials.
—¿A qui votarà vosté D. Joaquim?
—No votaré á ningú..... No tinch vot siquiera..... No soch á las llistas.
—¿Cóm! ¿Vosté no es á las llistas? ¡Ay, ay! ¿perqué?
—A la güenta no sè de lletra.
Nota: D. Joaquim es catedratic de l' Unniversitat.

—Jo, deya un conegut mèu, si no fa massa fret, passaré la diada del diumenje á la porta del colegi electoral.

—¿A vigilar l' elecció?
—Cá no.... á esperar que passi 'l mèu pare. Fá quinze anys qu' es mort, y vull donarli expressions per l' avi.

Al establiment de cambis del Sr. Juandó, s' hi ha posat un fanal ab llum eléctrica, ab la nota dels cambis. No falta sino que 'ls bolsistas s' enlluernin y juguin á cegas.

Aproposit de aquest fanal, jo faria una cosa.
¿Puja la bolsa rapidament? Llum eléctrica.
¿S' estaciona? Gas.
¿Tendencia á la baixa? Petróleo.
¿Baixa definitiva? un llumet d' oli.
Aquest llumet d' oli tindria una ventatje: la de fer

la mateixa cara que fan los bolsistas lo dia de las grans catástrofes.

Diu un periódich local que l' iglesia de Santa Mónica está amenassant ruina.

Una pregunta al rector de aquella parroquia:
¿Lo dia que la iglesia s' ensorri, als devots que hi paguin lo pato, se 'ls farà l' enterro de franch?
Ja veurá, are que hi som á temps entenémnos.

¡Quina desgracia la ocorreguda á l' Odeon al vespre del divendres últim!

Durant un intermedi y quan la gent estava més desprevinguda ressonan crits de foch, se senten pitos, tothom s' alsa, tothom s' alarma, tothom fuig á la desbandada: xocan las corrents dels fugitius, alguns cahuen, altres los passan pèl demunt... y la broma produheix un mort, ferits y contusos y una abundant cullita de sustos y d' esglays.

Y no hi havia tal foch.

Lo que hi havia al Odeon eran uns quants pillets, afana-relletjes que havian estudiat aquest plan per promoure confusions y aprofitarse 'n.

¡Quina infamia!
Com que la broma podria repetir-se, si algun cop se troban en un teatro y la persona que tenen al costat crida foch, no fugin: agáfinlo pèl coll y no 'l deixin anar.

Per més que 's *cremi*.

A París ja fá algun temps que funciona un servey de teléfonos. Los abonats poden comunicarse ab las familias abonadas.

Un senyor per seguir la moda vá abonarse. La societat vá instalharli á casa 'ls aparatos, dels quals en realitat no 'n feya res, perque ni ell tenia res que dir á ningú, ni ningú tenia que dirli res á n' ell.

—Tant mateix, deya un dia, contemplant las boquillas, hi fet un gasto bèn inútil... Vés de que 'm serveix lo teléfono...

Al arribar aquí—estava algo costipat—fá un estornut.

Tot de un plegat sona la campaneta d' avis. Al sentir-la se troba embargat per l' emoció, pensant qui pot ser l' amich que vulga donarli conversa, se coloca la boquilla á l' orella, y sent una véu desconeguda que l' hi diu:

—¡Qué Dèu lo benehesca!
Era un empleat de l' administració que l' havia sentit estornudar.

La frase final.
En una tertulia y entre joves:
—¿Estás segur de que la Carmeta t' estima?
—Si, noy, si: me n' ha donat moltes probas palpables.

QUÈNTOS.

Un fulano vá robar un paltó, y recayent sospitas en ell, ván durlo als tribunals.

Afortunadament per ell, no podentsehi probar lo delictu, l' absolgueren, després de una eloqüent defensa de un advocat jove, desitjós de acreditar-se.

Al sortir de l' audiéncia, 'l lladre dirigintse al seu defensor, l' hi preguntá:

—¿Escolti D. Gumersindo: are que m' han absolt, lo paltó podré portarlo sense perill?

Un foraster visita una població y després de seguir l' iglesia, un convent, l' hospital y una fabrica de midó pregunta al guia, que l' acompanya.

—¿No hi ha cap més curiositat aquí?
—Si senyor: hi ha la viuda Sistachs: una xicoteta de trenta anys que ha enviudat quatre vegadas.

TRENCA-CAPS.

XARADAS.

I.
Creyantme qu' eran total tersa polls vareig comprar de modo que 'n vaig pagar dugas pesetas y un ral.

Jo si que l' hi feta bonal Hi anat bèn equivocant: ab lo temps s' han declarat y son tots *prima segona*.

UN TAPÉ Y F. DE T.

II.
La primera es per pescar, la segona per menjar: ciutat molt anomenada si es la tres-prima girada; tres girat n' es mineral.

y nom de dona Total.

LL. MILLÀ.

MUDANSA.

Lo pagés sol treballá ab la tot posat ab a.
Molt agre acostuma á sè: mon total posat ab e.
Y moltes tendas d' aqui venen tot posat ab i.

RAMON ROMANISQUIS.

SINONIMIA.

S' hi tot en tot al mirar la tot que fa edificar.

LLARCH Y PRIM.

CONVERSA.

—¿Vols venir demá al demati, Manel?
—¿Ahont vas?
—Me 'n vaig al hort.
—¿Ahont lo tens?
—Etre tots dos ho havem dit.

ANGELETA CASTANYER.

ROMBO.

Primera ratlla horisontal y vertical: una lletra.—Segona: en las mitjas ho trobaras.—Tercera: en los barcos.—Quarta: nom de dona.—Quinta per treure aygua.—Sexta: una parenta.—Septima: una altra lletra.

UN RECOLETO.

LOGOGRIFO NUMÉRICH.

1 2 3 4 5 6.—Un fruit molt bó.
4 3 6 6 5.—Un insecte.
5 2 1 5.—Un instrument.
4 5 6.—A la cara 's troba.
1 5.—Un aliment.
6.—Una consonant.

UN NOY DE PROFIT.

GEROGLÍFICH.

I
PNI
PUÑ
ADI

G. P. DE VILASSAR DE DALI.

SOLUCIONS.

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO:

- XARADA 1.ª—Per-du-la-ri.
- Id. 2.ª—Mon-ta-nya.
- MUDANSA.—Pals-Pels-Pols.
- ANÁGRAMA.—Marta-Ramat-Armat-Matar.
- LOGOGRIFO NUMÉRICH.—Carmelo.
- CONVERSA.—Mona.
- QUADRAT DE PARAULAS. P I P A
I M A N
P A R E
A N E L L
- GEROGLÍFICH.—Tretze es lo punt de las donas.

DEL BRESSOL AL CEMENTIRI

VIATJE BUFO-TRÁGICH EN VERS
per C. GUMÁ.

ILUSTRAT PER M. MOLINÉ.

Forma un elegant tomet de 48 planas en quart, esmeradament ims prés sobre paper satinat ab xispejants dibuixos originals intercalat en lo text y una graciosa cuberta.—Preu **DOS RALS**.
Se ven en la llibreria de Lopez, Rambla del mitj, 20, y demés principals llibrerias de Barcelona.

LIBROS PARA AGUINALDOS Y REGALOS. Coleccion completa de obras económicas y de lujo, ilustradas con preciosas láminas en negro y en colores, con encuadernaciones elegantes. Se hallan de venta á todos precios, en la libreria de Lopez, Rambla del centro n.º 20.

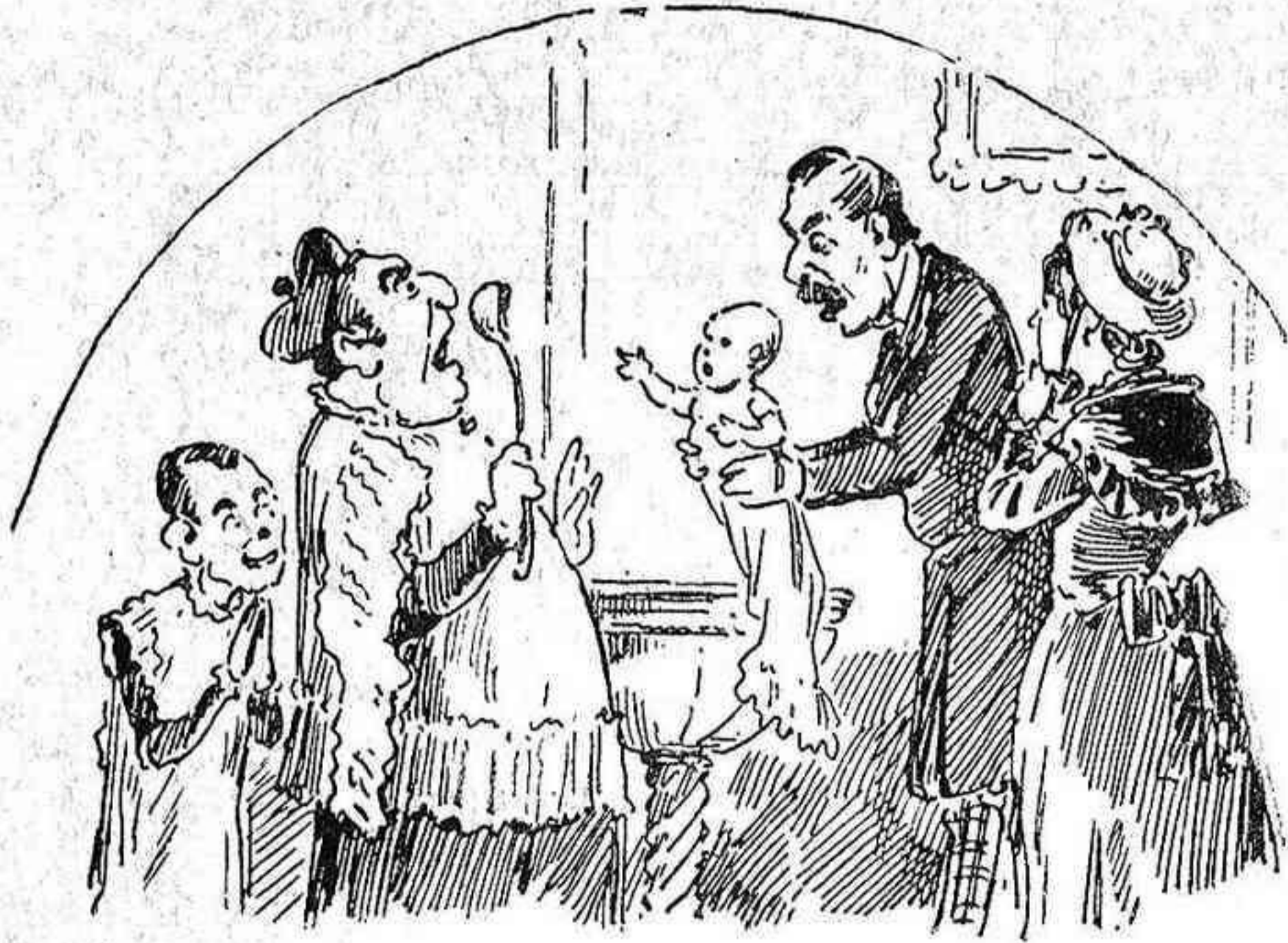
ALMANACHS AMERICANS DE PARET.

AB XARADAS, EPÍGRAMAS, ENDEVINALLAS Y FINIS GUISATS PER LAS QUINERAS.

Gran assortit per tots los gustos y totas las fortunas. Dibujos variats, cromos perfectes, incrustacions d' or, formas distintas y elegants, tamanyos de totas classes y preus baratissims, desde 1½ rals fins á 18. Tot aixó ho trobaran en la llibreria de 'n Lopez, Rambla del mitj, 20. Vajin á veure'ls y se convencerán que no exagerém.

VENTA AL PER MAJOR Y MENOR. Als correspon-sals s' otorgan grans rebaixas.

Barcelona. Imp. de Lluís Tasso, Arch del Teatro, 21 y 23.

Al portarla á batejar
comensá á representar.

Anant ab caminadors
ja feya 'ls papers millors.

Y sent de l' art la pubilla
l' hi deya més de un senyor
No es verdad ángel de amor
que en esta apartada orilla...

—Papá: ó demanas per mí la má
de la Gemma ó 'm pego un tiro. No
hi ha més. He concebut per ella
una passió volcánica.

COSÍ VA IL-MONDO BIMBA MIA....

Mirin aquí: quan la Gemma surt á l' escena, tots
los actors davant d' ella han d' inclinar-se.